

Η ΨΥΧΗ

Α'

ΑΝΟΙΓΕΙ ἡ πόρτα καὶ περνᾷ εἰς τὸ νεκροταφεῖο
μιά συνοδία νεκρική·
δυὸ νεκροθάφται ἄπονοι καὶ μνήμα στενό, κρῦο
ἔτοιμοι στέκουν παρεκεῖ.

Ψάλλει ὀλίγα ὁ παπᾶς κοντὰ ἔς τὸ φέρετρό του,
σβύνει κατόπι τὸ κερί·
καὶ ὁ πεινασμένος δέχεται τάφος τὸ φαγητό του, —
κόρη ὠραία, τρυφερή.

Ἄχ! ἡ καυμένη! πέθανε καὶ εἶναι λένε πτώμα
ἡ χθὲς νεότης καὶ ζωή,
καὶ ρίχνουν ἀπ' ἐπάνω τῆς φτωχαιῆς φτωχαιῆς τὸ χῶμα,
δὲν ἔχει λέν' ἀναπνοή.

Τὴν θάψανε καὶ φεύγουνε ὀπίσω μ' ἓνα βῆμα
καὶ φίλοι τῆς καὶ συγγενεῖς
καὶ μοναχὴ τὴν ἄφησαν, χωμένη μέσ' στὸ μνήμα·
ἐκεῖ δὲν ἔμεινε κανεὶς.

Μέσα ἔς τὸ μνήμα. . . ὦ Θεεῖ! καὶ πῶς κάνεις νὰ κάνη
κλειστός, χωμένος μέσα 'κεῖ
νὰ μὴ ἴμπορῃ νὰ κινηθῇ, οὔτε νὰ ἀνχσάνη,
ᾶ! . . τί πνιγμός! τί φυλακή!

B'

Περνάει μιά, περνοῦνε δυό, ἔρχετ' ἢ τρίτ' ἡμέρα,
 τὴν κόρη πλήν στενοχωρεῖ
 τὸ μνήμα τὸ στενόχωρο· θέλ' ἢ ψυχὴ ἄερα
 καὶ τοὺς γονεῖς τῆς λαχταρεῖ.

Καταλαμβάν' ἢ δυστυχῆς πῶς εἶναι πεθαμμένη
 ἀπ' τῆ φορικτῆ τὴν ἀλλαγῆ,
 καὶ πόθον ἔχει νὰ ἰδῆ, ἂν ἦναι λυπημένοι,
 ἂν τὴν θυμοῦνται εἰς τὴ γῆ.

"Όταν ἡ νύχτα ἀπλωσε τὰ μελανὰ φτερά της,
 ὁ κόσμος γιὰ νὰ κοιμηθῆ
 βγαίνει ἀπ' τὸ μνήμα ἢ ψυχὴ, τινάζει τὰ 'δικά της
 κι' ὀρμαῖ 'ς τὴν πόλι νὰ ἐλθῆ.

Μπαίνει σιγὰ, ἀόρατη 'ς τὸ πατρικό της σπῆτι
 καὶ μὲ χαρὰ παρατηρεῖ,
 'ς τὸ μέρος ποῦ ξεψύχησε νὰ καίη νύχτα τρίτη
 λιβανιστῆρι καὶ κερί.

"Αχ, πῶς ἡ φλόγα τοῦ κериοῦ ἐκείνου τὴν ζεσταίνει
 καὶ τὴν καταχαροποιεῖ!
 Σὰν πεταλοῦδα χαίρεται, δὲν εἶναι πεθαμμένη,
 βλέπει τὰ πάντα κ' ἐννοεῖ.

Μαῦρα φορέματα φοροῦν μέσα 'ς τὸ σπῆτι ὅλοι
 καὶ ἔπιπλα καὶ συγγενεῖς
 ὁ θάνατος τῆς κόρης των πικρὸ τοὺς ἡῦρε βόλι
 καὶ κλαῖνε, κλαῖνε οἱ γονεῖς.

"Ω, πῶς τὸ δάκρυ τὸ πικρὸ ἐκείνο τὴν γλυκαίνει!
 αὐτὴ τὸ ξεύρει, ἄλλος κανεῖς.
 Φεύγ' ἢ ψυχὴ 'ς τὸ μνήμά της κατευχαριστημένη
 τὴν ἐνθυμοῦνται οἱ συγγενεῖς.

Γ'

Περνοῦν ἡμέραις ἑκατό, τέταρτος μῆνας μπαίνει
καὶ ἡ ψυχὴ ἀνησυχεῖ
θέλει νὰ μάθῃ, νὰ ἰδῇ 'ς τὸ σπῆτι τί συμβαίνει,
ἂν ἀπ' ἐκεῖ κἄν εὐτυχῇ.

Βγαίνει ἀπὸ τὸ μνημᾶ της μία ἑσπέρα πάλι
καὶ πρὸς τὸ σπῆτι τους πετᾶ
ἀλλὰ δὲν βλέπει τὴν αὐτὴ, βλέπει εἰκόνα ἄλλη
ἀπάτη δὲν τὴν ἀπατᾶ.

Δὲν καίει πλέον τὸ κερί εἰς τὸ δωμάτιόν της,
ἐθεωρήθη περιττό
ἄλλος κοιμᾶται πρὸ καιροῦ εἰς τὸ κρεβάτιόν της.
"ὦ, πῶς τὴν πίκρανε αὐτό!

Τὸ πένθος τὸ διατηροῦν, φοροῦν τὸ μαῦρο χρῶμα
ἐπιπλα, δοῦλοι, συγγενεῖς
δὲν τραγουδοῦν, εἶν ἀληθεῖς, μέσα στὸ σπῆτι ἀκόμα,
δὲν κλαίει ὅμως πλεῖλὰ κἀνεῖς.

Πῶς ! νὰ μὴ κλαῖνε δι' αὐτὴν ; «Τί τάχα νὰ συμβαίνει ;»
εἶπ' ἡ ψυχὴ ἐκστατικῇ
«μὴ τάχα δὲν με ἀγαποῦν ; . . .» καὶ εἰς τὸ μνημᾶ μπαίνει
περίλυπη καὶ σκεπτικῇ.

Δ'

Χρόνος ὀλόκληρος περνᾶ ἀπὸ τὸ μνημᾶ βγαίνει
μ' ἀνησυχίαν ἡ ψυχὴ
θέλει νὰ μάθῃ, νὰ ἰδῇ καὶ πάλι τί συμβαίνει,
ἂν εὐτυχῇ ἢ δυστυχῇ.

Πετάει, βλέπει ἀπὸ μακρὰ τὸ σπῆτι τους καὶ πάλι,
πλὴν μὲ δειλία προχωρεῖ
γιατί δὲν βλέπει τὴν αὐτὴ, βλέπει εἰκόνα ἄλλη
καὶ μ' ἐκπληξιν παρατηρεῖ.

Τὸ σπῆτι γλορτοστόλιστο λαμποκοπάει 'ς τὰ φῶτα·
 δοῦλοι, ἀδέλφια καὶ γονεῖς
 ἄσπρα καὶ κίκκινα φοροῦν, δὲν κλαῖνε ὅπως πρῶτα
 καὶ μαῦρα δὲν φορεῖ κανεῖς.

Τί τρέχει ; «Γάμος γίνεται» τῆς λένε οἱ γειτόνοι
 «τώρα θὰ παίξῃ μουσική».

ὦ ! πῶς ἡ εἴδησις αὐτῆ 'ς τὰ βάθη τὴν πληγώνει . . .
 τῆς φαίνοντ' οἱ γονεῖς κακοί.

Ἐμβαίνει μῆσα, στέκεται στὴν ἄκρη μααραμμένη,
 βλέπει χωρὶς νὰ τὴν ἰδοῦν·
 ἐκεῖ ποῦ ἐξεψύχησε προχθές ἡ πεθαμμένη
 σήμερα τρώγουν, τραγουδοῦν.

Πλατὸ τραπέζι, μακρὸ ἔχει στηθῆ 'ς τὴ μέση·
 κάθοντ' ὀλόγυρα πολλοί,
 δικοὶ καὶ ξένοι· μόν' αὐτῆ ἐκεῖ δὲν ἔχει θέσι,
 κανεῖς γι' αὐτῆ δὲν ὀμιλεῖ.

Ὅλοι τὴν νύφη χαιρετοῦν καὶ τὴν καλοτυχιζοῦν,
 χαίρετ' ἐκείνη, εὐτυχεῖ·
 καὶ γιὰ τὴν ἄλλη ἀδελφὴ διόλου δὲν φροντίζουν·
 λέξι, μιλιὰ γιὰ τὴν ψυχὴ.

Ἀκούει, βλέπει, θλίβεται, ζηλεύει ἡ πεθαμμένη
 τὴ ζωντανὴ τὴν ἀδελφὴ,
 καὶ λέγει ἀπὸ μέσα της, πικρὰ ἀδικημένη
 ἀπὸ τὴ συναναστροφή :

« Τάχα δὲν ἤμουν καὶ ἐγὼ μίᾳ φορὰ παιδί τους
 καὶ τῶν γονέων μου χαρὰ ;
 ποῦ εἶναι ἡ ἀγάπη τους καὶ ἡ ἐνθύμησί τους ;
 τὰ χὰδα ποῦχα μίᾳ φορὰ ; »

« Τάχα καὶ ἂν 'πανδρεύεται τώρα ἡ ἀδελφὴ μου
 καὶ θέλουν ἄλλοι τὴ χαρὰ.

ἐγὼ λιθάνι ἤθελα, ποῦ εἶναι τὸ κερὶ μου ;
δάκρυα θέλω προσφορά.»

« Ζεσταίνει ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ τὸν δόλιο πεθαμμένο,
χωμένο μὲς ᾿ς τὴν κρύα γῆ'
τὰ δάκρυα τῶν συγγενῶν τὸν τρέφουν τὸν καυμένο,
τοῦ ὀμιλοῦν μὲς ᾿ς τὴ σιγή».

Αὐτὰ μὲ πόνου ἤθελε νὰ εἶπη τῆς μητρός της
κρυφὰ κρυφὰ μέσα ἐκεῖ
πλὴν μόλις ἐπροχώρησε καὶ ἔφθασε ἐμπρὸς της,
νὰ καὶ ἀρχίζ᾿ ἡ μουσική.

Πιάνει τὴ νύφη ὁ γαμπρὸς σφικτὰ ἀπὸ τὸ χέρι
— κάνεις δὲν χάνει τὸν καιρὸ —
ὁ ἄλλος τὴ μητέρα της, ὁ ἄλλος ἄλλο ταῖρι,
κι' ἀρχίζουν ὅλοι τὸν χορὸ.

Αἶ. . . τότε πλεῖλὰ ἐνόησε ὅτι δὲν ἔχει σχέσι
ὁ θάνατος μὲ τὴ ζωή,
κι' ἀμέσως ἀπεφάσισε νὰ φύγη ἀπ' τὴ μέση,
ἀπὸ τοῦ κόσμου τὴ βοή.

Ἐνόησε μὲ θλίψι της ὅτι δὲν τὴν συνδέει
τίποτε πλεόν μὲ τὴ γῆ'
« ἄλλοῦ θὰ ἔχουν τ' αὔλα τὴν κατοικία» λέει,
κι' ἐκεῖ ζητεῖ καταφυγή.

Γυρίζει, στρέφει γύρω της καὶ ὑψηλὰ κυττάει
εἰς τὸ ἀπέραντο κενό.
ἀνοίγει τῆς φτερούγαις της καὶ μὲ ὀρμὴ πετάει,
φεύγ᾿ ἡ ψυχὴ ᾿ς τὸν οὐρανό.

ΠΑΝΑΓ. Δ. ΖΑΝΟΣ